Meeting Book: Arendal kontrollutvalg (01.11.2017)

Arendal kontrollutvalg

Date: 2017-11-01T09:00:00

Location: Arendal kultur- og rådhus, Møterom "Glassburet" (bak kantina)

Note:

OBS! Møter starter med virksomhetsbesøk på Nyskogen bo- og omsorgssenter kl. 09:00. Møtet på rådhuset settes ca. kl. 10:00!
Kl. 09:00 Nyskogen bo- og omsorgssenter, Fyrforvalter Knudsensvei 20, 4817 HIS
Ca. kl. 10:00 Arendal kultur- og rådhus, Møterom "Glassburet" (bak kantina)

Forfall meldes til utvalgets sekretær på epost: benedikte.vonen@temark.no eller mobil: 90589043.

Vara møter bare etter eget varsel.

I tillegg møter følgende:
Enhetsleder koordinerende enhet Nina Evensen Smith, sak 50-51/17 kl. 09:00
Rådgiver rådmannens stab oppvekst Frode Olsen, sak 52/17 ca. kl. 11:00
Barnevernleder Iris Anette Olsen, sak 58/17 ca. kl. 14:00
Vi tar forbehold om endringer i tidsplanen.

Komplett innkalling med vedlegg legges også ut på www.temark.no.

Saksliste

Møteinnkalling

7/17 Godkjenning av innkalling 1.11.2017 3

Møteprotokoll

7/17 Godkjenning av protokoll fra møte 27.9.2017 4

Saker til behandling

50/17 Orientering om livsgledesertifisert sykehjem 20
51/17 Tildeling av helse- og omsorgstjenester 21
52/17 Psykososialt miljø i skolene i Arendal kommune 22
53/17 Revurderinger knyttet til Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 Arendal 23
54/17 Prosjektplan for selskapskontroll Agder Arbeidsmiljø IKS Arendal 29
55/17 Møte- og arbeidsplan 2018 Arendal kontrollutvalg 35
56/17 Orienteringer fra revisor 1.11.2017 38
57/17 Referatsaker 1.11.2017 39
58/17 Oppfølging av bystyrets vedtak om tiltak i barnevernet 59
59/17 Eventuelt 1.11.2017 61

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 16/14184-39
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Godkjenning av innkalling 1.11.2017

Forslag fra sekretariatet:

Innkalling til møte 1.11.2017 godkjennes.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 16/14184-38
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Godkjenning av protokoll fra møte 27.9.2017

Forslag fra sekretariatet:

Protokoll fra møte 27.9.2017 godkjennes.

Vedlegg:
Protokoll Arendal kontrollutvalg 27.09.2017

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Møteprotokoll

Arendal kontrollutvalg

Dato:	27.09.2017 kl. 9:00 – 13:50
Sted:	Arendal kultur- og rådhus, Møterom Glassburet (innenfor kantina 2. etasje)
Arkivsak:	16/14184
Til stede:	Per-Jakob Haakstad (leder), Liv Andersen (nestleder), Anne Rostad (medlem), Kristen Bjormyr (medlem – til stede t.o.m. sak 43/17), Terje Stiansen (medlem)
Møtende varamedlemmer:	-
Forfall:	-
Andre:	Styreleder Returkraft AS Stein Hannevik, sak 40/17 Kommunalsjef økonomi Bente Rist, sak 40-41/17 Kommunalsjef kultur, infrastruktur og utvikling Geir Skjæveland, sak 42/17 Fagleder byggesak Frank Olav Gauslå, sak 42/17 Spesialkonsulent byggesak Marit Holm, sak 42/17 Spesialkonsulent Anette Frantzen Brekke, sak 42/17 Avdelingsingeniør Kjell-Rune Kittelsen, sak 42/17 Daglig leder Aust-Agder Revisjon IKS Kristian Fjellheim Bakke, sak 40-43/17 Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Ketil Raknes Forvaltningsrevisor Stine Norrøne Beck, sak 42-49/17
Protokollfører:	Benedikte Muruvik Vonen (Temark)

Sakskart			Side
		Møteinnkalling	
6/17	16/14184-32	Godkjenning av innkalling 27.9.2017	3
		Møteprotokoll	

6/17	16/14184-31	Godkjenning av protokoll fra møte 30.8.2017	4

Saker til behandling

40/17	17/03527-14	Oppfølging av rentesak i Returkraft AS - Arendal	5
41/17	17/14195-1	Økonomisk situasjon pr. 2. tertial 2017 Arendal	6
42/17	17/07191-5	Kommunens kontroll og oppfølging av ulovlige byggetiltak og avvik fra gitte byggetillatelser - Arendal	7
43/17	17/02248-7	Generell selskapskontroll: Overordnet eierskap og eierstyring i kommunens selskaper Arendal	8
44/17	15/12553-25	Revurderinger knyttet til Plan for selskapskontroll 2016-2019	10
45/17	17/13783-2	Overordnet revisjonsstrategi 2017 Arendal	11
46/17	16/14191-11	Orienteringer fra revisor 27.9.2017	12
47/17	16/14195-11	Referatsaker 27.9.2017	13
48/17	16/14315-11	Eventuelt 27.9.2017	14
49/17	17/14198-1	Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2018 Arendal	15

Medlem Kristen Bjormyr ble innvilget permisjon etter sak 43/17. Ingen varamedlem kalt inn. Det var dermed 4 stemmeberettigede til stede i sak 44-49/17.

Arendal, 27.09.2017

Per-Jakob Haakstad
Kontrollutvalgsleder

Benedikte Muruvik Vonen
Sekretær

Møteinnkalling

6/17 Godkjenning av innkalling 27.9.2017

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	6/17

Forslag fra sekretariatet:

Innkalling til møte 27.9.2017 godkjennes.

Møtebehandling

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Innkalling til møte 27.9.2017 godkjennes.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Møteprotokoll

6/17 Godkjenning av protokoll fra møte 30.8.2017

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	6/17

Forslag fra sekretariatet:

Protokoll fra møte 30.8.2017 godkjennes.

Møtebehandling

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Protokoll fra møte 30.8.2017 godkjennes.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Saker til behandling

40/17 Oppfølging av rentesak i Returkraft AS - Arendal

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	40/17

Forslag fra sekretariatet:

Saken tas til orientering.

Møtebehandling
Styreleder Returkraft AS Stein Hannevik takket for invitasjonen til å redegjøre for kontrollutvalget. Han orienterte om rentesaken og svarte på spørsmål.

Kommunalsjef økonomi Bente Rist er styremedlem i Returkraft AS og var til stede under behandlingen og supplerte kort.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Saken tas til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

41/17 Økonomisk situasjon pr. 2. tertial 2017 Arendal

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	41/17

Forslag fra sekretariatet:

Saken tas til orientering.

Møtebehandling
Kommunalsjef økonomi Bente Rist orienterte om Arendal kommunes økonomiske situasjon pr. 2. tertial og svarte på spørsmål. Resultatet og forventet avsetting til fond forbedret ift. 1. tertial. Hun henviste også medlemmene til tertialrapport og rådmannens sak vedr. denne, som kommer i formannskapet og bystyret senere. ERP-systemet: fortsatt noen utfordringer, men det jobbes godt med det. Årshjul: rådmannen vil levere notat til bystyret om Statsbudsjettet før bystyrets budsjettbehandling 26.10.2017.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Saken tas til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

42/17 Kommunens kontroll og oppfølging av ulovlige byggetiltak og avvik fra gitte byggetillatelser - Arendal

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	42/17

Forslag fra sekretariatet:

Saken tas til orientering.

Møtebehandling
Spesialkonsulent byggesak Marit Holm redegjorde for kommunens generelle handlingsplikt ved mulige ulovligheter ift. plan- og bygningsloven og svarte på spørsmål. Sentrale føringer for hva de skal følge opp, ellers opp til kommunen. Innspill fra andre avdelinger i kommunen og fra innbyggere – plikt til å følge opp. Innmelder ikke krav på å holdes løpende orientert i saker.

Overtredelsesgebyr eneste sanksjonsmulighet. Innført fra 2010, gjelder bare tiltak oppført fra regelen kom. Budsjetteres ikke med,

Fagleder byggesak Frank Olav Gauslå orienterte om restanser og svarte på spørsmål. 5-600 byggesaker jevnlig, pr. nå 72 tilsynssaker med blandet «alder». Dannet tilsynsgruppe høsten 2013, mye av etterslep tatt etter dette. Ikke store saker blant de som er «gamle». 13 årsverk totalt innen byggesak, noe sårbarhet knyttet til tilgang til kompetanse, særlig ved behov for vikarer ved sykdom og permisjoner. Forvaltningspraksis at ulovlig oppførte bygg kan søkes om i ettertid.

Kommunalsjef kultur, infrastruktur og utvikling Geir Skjæveland supplerte ved behov. All byggesaksbehandling skal finansieres gjennom gebyrer. Ettergodkjennelsessaker mer tidkrevende men gir samme gebyr. Tilsynsgruppa får flere saker sfa. endringene i plan- og bygningsloven. Får konsekvenser for forslag til endringer i gebyrer til budsjett.

Spesialkonsulent Anette Frantzen Brekke og avdelingsingeniør Kjell-Rune Kittelsen var også til stede under behandlingen og supplerte ved behov.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Saken tas til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

43/17 Generell selskapskontroll: Overordnet eierskap og eierstyring i kommunens selskaper Arendal

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	43/17

Forslag fra sekretariatet:

Kontrollutvalget tar rapporten Overordnet eierskap og eierstyring ved kommunens selskaper til orientering. Rapporten oversendes bystyret med følgende innstilling til vedtak:

Bystyret tar rapporten Overordnet eierskap og eierstyring ved kommunens selskaper til orientering og ber om at revisjonens anbefalinger i rapporten følges opp gjennom:

- *Årlig vedlikehold av eierskapsmeldingen*
- *Igangsetting av vedtatt arbeidsgruppe, og oppfølging av at arbeidsgruppen sikrer at vedtatte eierskapsprinsipper følges i praksis*
- *Formalisering av opplæringen av eierrepresentanter gjennom skriftlig beskrivelse av eierrepresentantenes rolle og oppgaver*
- *Tydeliggjøring av forventninger til eierrepresentantene knyttet til ivaretakelse av kommunens eierinteresser og rapportering fra eierorganene*

Bystyret ber rådmannen rapportere til kontrollutvalget innen september 2018 om gjennomførte og planlagte tiltak for forbedret overordnet eierskap og eierstyring i Arendal kommune.

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor Stine Norrøne Beck presenterte rapporten og svarte på spørsmål. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Fjellheim Bakke supplerte underveis.

Kontrollutvalgets leder vil poengtere viktige forhold i rapporten ved fremleggingen i bystyret.

Endringsforslag fremsatt i møtet (strekpunkt 2):

- Oppfølging av arbeidsgruppe

Votering

Enstemmig for forslag til vedtak med endringsforslag fremsatt i møtet.

Vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten Overordnet eierskap og eierstyring ved kommunens selskaper til orientering. Rapporten oversendes bystyret med følgende innstilling til vedtak:

Bystyret tar rapporten Overordnet eierskap og eierstyring ved kommunens selskaper til orientering og ber om at revisjonens anbefalinger i rapporten følges opp gjennom:

- *Årlig vedlikehold av eierskapsmeldingen*
- *Oppfølging av arbeidsgruppe*
- *Formalisering av opplæringen av eierrepresentanter gjennom skriftlig beskrivelse av eierrepresentantenes rolle og oppgaver*

- *Tydeliggjøring av forventninger til eierrepresentantene knyttet til ivaretakelse av kommunens eierinteresser og rapportering fra eierorganene*

Bystyret ber rådmannen rapportere til kontrollutvalget innen september 2018 om gjennomførte og planlagte tiltak for forbedret overordnet eierskap og eierstyring i Arendal kommune.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

44/17 Revurderinger knyttet til Plan for selskapskontroll 2016-2019

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	44/17

Forslag fra sekretariatet:

Kontrollutvalget ber Aust-Agder Revisjon IKS gjøre nye risiko-/vesentlighetsvurderinger som grunnlag for en eventuell revisjon av Plan for selskapskontroll 2016-2019.

Møtebehandling
Utvalget drøftet mulig revisjon av Plan for selskapskontroll 2016-2019.

Endringsforslag fremsatt i møtet:
Kontrollutvalget beholder Plan for selskapskontroll 2016-2019 slik den er vedtatt.
Kontrollutvalget ber Aust-Agder Revisjon IKS levere prosjektplan for selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS til neste møte.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak framsatt i møtet.

Vedtak
Kontrollutvalget beholder Plan for selskapskontroll 2016-2019 slik den er vedtatt.
Kontrollutvalget ber Aust-Agder Revisjon IKS levere prosjektplan for selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS til neste møte.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

45/17 Overordnet revisjonsstrategi 2017 Arendal

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	45/17

Forslag fra sekretariatet:

Overordnet revisjonsstrategi 2017 for Arendal kommune tas til orientering.

Møtebehandling
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Ketil Raknes la frem overordnet revisjonsstrategi for revisjonsåret 2017 og svarte på spørsmål.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Overordnet revisjonsstrategi 2017 for Arendal kommune tas til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

46/17 Orienteringer fra revisor 27.9.2017

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	46/17

Forslag fra sekretariatet:

Saken tas til orientering.

Møtebehandling
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Ketil Raknes orienterte kort om brev fra Helsedirektoratet vedr. refusjon for ressurskrevende brukere i annen kommune. Direktoratets avgrensning og definisjon av «direkte lønn» i brevet, kan få konsekvenser for beregning av refusjon til alle kommuner. Revisor utfører særattestasjon med forbehold om feil i grunnlaget.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Saken tas til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

47/17 Referatsaker 27.9.2017

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	47/17

Forslag fra sekretariatet:

Saken tas til orientering.

Møtebehandling

1. Behandling i bystyret av saker fra/av særlig betydning for kontrollutvalget:
    a. 31.08.2017: PS 17/105 Politiske utvalg – Møteplan 2018
2. KU-leders evalueringsmøte med ordfører. KU-leder Per-Jakob Haakstad orienterte kort.
3. Temarks høstkonferanse 2017 – dato kommer.
4. Temarks hjemmesider www.temark.no er under endring
5. 07.-08.02.2018 NKRFs kontrollutvalgskonferanse, Gardermoen
6. 29.-30.05.2018 FKTs fagkonferanse, Gardermoen
7. Neste møte 1.11.2017

Votering

Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak

Saken tas til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

48/17 Eventuelt 27.9.2017

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	48/17

Møtebehandling

- Kontrollutvalget ber om sak for bestilling av revisjon av Plan for forvaltningsrevisjon.
- Kontrollutvalget ber om en orientering om beredskapsplaner i kommunen. F.eks. hva slags hendelser er det tatt høyde for i dagens planverk?

Votering

Vedtak

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

49/17 Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2018 Arendal

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Arendal kontrollutvalg	27.09.2017	49/17

Forslag fra sekretariatet:

Kontrollutvalget innstiller følgende til bystyret:

Bystyret vedtar forslag til budsjett 2018 for kontroll, tilsyn og revisjon i Arendal kommune med en ramme på kr 3 916 000.

Kontrollutvalget sitt budsjettforslag skal følge budsjettsaken til bystyret via formannskapet.

Møtebehandling
Sekretær Benedikte Muruvik Vonen gikk kort gjennom fremlagt forslag til budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2018 for Arendal kommune og svarte på spørsmål. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Ketil Raknes supplerte med informasjon om omlegging av kostnadsfordelingen mellom medlemskommunene i Aust-Agder Revisjon IKS.

Kontrollutvalget ønsker å ha en sum stor kr 100 000 tilgjengelig for aktuelle undersøkelser eller granskninger utover det som ligger inne i sekretariatets forslag til budsjett, dvs. øke posten Kontrolltjenester fra kr 15 000 til kr 115 000. Dette gir økning i foreslått ramme fra kr 3 916 000 til kr 4 016 000.

Endringsforslag fremsatt i møtet:
Bystyret vedtar forslag til budsjett 2018 for kontroll, tilsyn og revisjon i Arendal kommune med en ramme på kr *4 016 000*.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak med endring fremsatt i møtet.

Vedtak
Kontrollutvalget innstiller følgende til bystyret:

Bystyret vedtar forslag til budsjett 2018 for kontroll, tilsyn og revisjon i Arendal kommune med en ramme på kr 4 016 000.

Kontrollutvalget sitt budsjettforslag skal følge budsjettsaken til bystyret via formannskapet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 17/15014-1
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Orientering om livsgledesertifisert sykehjem

Forslag fra sekretariatet:
Saken tas til orientering.

Bakgrunn for saken:
Arendal kontrollutvalg fikk i sitt møte 2.11.2016 en orientering omkring fremtidig tildeling av sykehjemsplasser. Kontrollutvalget la frem et ønske om et virksomhetsbesøk på et sykehjem i forbindelse med oppfølging av denne saken høsten 2017, og da gjerne et livsgledesertifisert sykehjem.

Saksopplysninger:
Det vil bli gjennomført et virksomhetsbesøk på Nyskogen bo- og omsorgssenter i forkant av kontrollutvalgsmøtet.

Enhetsleder koordinerende enhet Nina Evensen Smith vil i forbindelse med dette gi en orientering i møtet om hva det innebærer at et sykehjem er livsgledesertifisert.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 16/13109-3
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Tildeling av helse- og omsorgstjenester

Forslag fra sekretariatet:
Redegjørelsen tas til orientering.

Bakgrunn for saken:
Arendal kontrollutvalg fikk i sitt møte 2.11.2016 en orientering om tildeling av helse- og omsorgstjenester i kommunen. En fornyet modell for tildeling av slike tjenester ble presentert, og denne ble vedtatt av Arendal bystyre i november 2016. Kontrollutvalget vedtok å følge med på utviklingen, særlig knyttet til betydningen av tilpassing av tjenestetilbudet til faktiske behov.

I tillegg har kontrollutvalget bl.a. følgende tema igjen for forvaltningsrevisjon i inneværende periode:

- *Pleie og omsorg*
    - *Gjennomgang av vedtak og rutiner i omsorgstjenesten, med særlig fokus på hjemmetjenesten*

Saksopplysninger:
Det er nå ett år siden det nevnte bystyrevedtaket ble fattet. Det er dermed tid for å høre om de endringene som ble vedtatt er gjennomført, og hvilke erfaringer man har gjort seg i denne perioden. Kontrollutvalget har henvendt seg til rådmannen med forespørsel om en orientering om følgende punkter:

- *Besøke et livsgledesertifisert sykehjem og få en orientering om hva dette betyr (egen sak og virksomhetsbesøk)*
- *Få en orientering om gjennomføringen av og erfaringene fra forbedret system for tildeling av helse- og omsorgstjenester vedtatt i november 2016 og*
- *Få en orientering om kommunikasjonsflyt og internkontroll i grensesnittet mellom sykehus og kommunale tjenester og internt mellom kommunale tjenester i det samme grensesnittet*

Denne saken er tenkt å omhandle andre og tredje kulepunkt i denne bestillingen.

Enhetsleder koordinerende enhet Nina Evensen Smith vil orientere i saken i møtet.

Vurdering fra sekretariatet:
Kontrollutvalget har gitt uttrykk for at de ønsker å bruke innspillene fra denne saken til å vurdere risikoforholdene innen tjenesteområdet, for å se om de skal holde fast ved eller gjøre endringer i prioriteringen mellom gjenværende prosjekter i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 (egen sak).

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 17/15015-1
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Psykososialt miljø i skolene i Arendal kommune

Forslag fra sekretariatet:

Redegjørelsen tas til orientering.

Bakgrunn for saken:

Arendal kontrollutvalg bestilte i sitt møte 30.8.2017 under sak 39/17 Eventuelt en orientering om hvordan mobbesaker behandles i skolene.

Saksopplysninger:

Vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 har bl.a. følgende prosjekt som gjenstår:

- *Skole og barnehage*
    - *Rutiner og regeletterlevelse knyttet til mobbing og det psykososiale miljøet for øvrig.*

I forbindelse med vurderingen av gjenværende prosjekter og prioriteringen av disse, ønsker kontrollutvalget å danne seg et bilde av risikoforholdene på de ulike gjenværende tjenesteområdene. I den sammenheng har utvalget bedt om en orientering om det psykososiale miljøet i skolene i Arendal kommune, med særlig fokus på oppfølging av mobbesaker. Det vil i denne saken bli lagt vekt på det overordnede arbeidet i rådmannens stab og arbeidet med de «tyngste» mobbesakene.

Rådgiver ved rådmannens stab oppvekst Frode Olsen vil stille i møtet og orientere i saken. Han er bl.a. leder av kommunens beredskapsteam mot mobbing.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 15/12553-29
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Revurderinger knyttet til Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 Arendal

Forslag fra sekretariatet:

Forslag til vedtak legges frem i møtet.

Saksopplysninger:

Til kontrollutvalgets møte 1.11.2017 er det lagt opp til orienteringer innen tema som ligger til prosjekt 3 (Pleie og omsorg) og 4 (Skole og barnehage) i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon. Dette kommer på bakgrunn av kontrollutvalgets ønske om bakgrunnsinformasjon for valg av neste forvaltningsrevisjonsprosjekt, jf. utvalgets behandling i sitt møte 30.8.2017 sak 39/17 Eventuelt:

- *Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvordan mobbesaker behandles i skole. Er regler og praksis felles? Aktuelt som forarbeid knyttet til senere forvaltningsrevisjon.*
- *Kontrollutvalget ønsker en orientering om kommunikasjonsflyt og internkontroll knyttet til grensesnittet mellom sykehus (utskrivning av pasienter) og kommunale tjenester (først og fremst hjemmebaserte tjenester), inkludert intern kommunikasjon mellom kommunale tjenester. Sikring av både pasient og økonomi. Aktuelt som forarbeid knyttet til senere forvaltningsrevisjon.*

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 ble vedtatt av Arendal bystyre 28.4.2016 sak 64/16. Vedtaket var som følger:

Overordnet analyse av Arendal kommune tas til orientering.

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 godkjennes med følgende prosjekter med aktuelle tema for forvaltningsrevisjon:

1. *Kommunale foretak*
    - *Styrings- og rapporteringsrutiner i forholdet mellom kommunale foretak og politiske organer*
2. *Barnehage*
    - *Ressursbruk, organisering og styring av kommunale barnehager, og kommunalt tilsyn med private barnehager*
3. *Pleie og omsorg*
    - *Gjennomgang av vedtak og rutiner i omsorgstjenesten, med særlig fokus på hjemmetjenesten*
4. *Skole og barnehage*

- *Rutiner og regeletterlevelse knyttet til mobbing og det psykososiale miljøet forøvrig*

5. *Barnevern*
    - *Vurdering av kvaliteten i barnevernstjenesten (saksbehandlingstid og regeletterlevelse) (det forutsettes at det gjennomføres en ny vurdering av risiko innen barnevern før eventuell igangsetting av prosjektet)*

Kontrollutvalget får fullmakt til å endre planen etter behov i perioden.

Det første prosjektet er ferdigstilt og det andre er under arbeid for levering tidlig i 2018. Bystyret har gitt kontrollutvalget fullmakt til å endre planen i planperioden. Det er naturlig å gjøre seg noen vurderinger før bestilling av neste forvaltningsrevisjon. Endringer bør bygge på endrede risiko-/vesentlighetsforhold ved tjenesteområdene i kommunen.

Vurdering fra sekretariatet:

I denne saken kan kontrollutvalget velge å:

- Bekrefte eller endre prioriteringsrekkefølge for de gjenværende prosjektene i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon
- Be revisjonen gjennomføre en oppfølgende analyse av risikoforholdene i kommunens organisasjon nå i forhold til ved utarbeidingen av Overordnet analyse vinteren 2015-16

Sekretariatet vil legge frem forslag til vedtak i møtet i forhold til de orienteringer og drøftinger som fremkommer i møtet.

Vedlegg:
Justert plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019

FOR KONTROLLUTVALGET I ARENDAL KOMMUNE

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016-2019 ARENDAL KOMMUNE

AUST-AGDER REVISJON IKS, MARS 2016

Innledning

Forskrift for kontrollutvalg krever at kontrollutvalget minst en gang i løpet av valgperioden skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen kan utarbeides for et kortere tidsintervall, eller den kan rulleres innenfor valgperioden. Planen vedtas av kommunestyret, men det kan delegeres til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Forslag om forvaltningsrevisjon er utarbeidet på bakgrunn av risikovurderinger gjort i Overordnet analyse. Planen vil i henhold til intensjonen strekke seg over perioden 2016-2019, selv om planen skal være dynamisk og skal kunne justeres underveis dersom situasjonen skulle tilsi det.

Eventuell forvaltningsrevisjon i interkommunale selskap (IKS) og kommunalt heleide aksjeselskap omfattes av plan for selskapskontroll.

Bakgrunnen for innholdet i forvaltningsrevisjon er at "*Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).*" [1]

Forvaltningsrevisjonens innhold er ytterligere utdypet i forskrift om revisjon § 7 første ledd, som sier at vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger innebærer at:

a) *forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,*
b) *forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt opp på området,*
c) *regelverket etterleves,*
d) *forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige*
e) *beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav.*

Omfang av forvaltningsrevisjon i Arendal kommune

Arendal kommune har en ramme innenfor forvaltningsrevisjon på 3-4 prosjekter i valgperioden, noe avhengig av omfanget på de ulike forvaltningsrevisjonsprosjektene. Eventuelle prosjekter som skulle oppstå i en eller flere nærliggende samarbeidskommuner kan redusere noe av kravene til ressurser.

[1] Kommuneloven (Kml) § 77 nr. 4

Forvaltningsrevisjonsprosjekter i Arendal kommune perioden 2016-2019

Forslagene til forvaltningsrevisjonsprosjekter er ikke nødvendigvis rangert etter risiko- og vesentlighetsvurderinger, men etter tiltenkt gjennomføringstidspunkt.

1. **KOMMUNALE FORETAK**
   - **Tema for forvaltningsrevisjon: Styrings- og rapporteringsrutiner i forholdet mellom kommunale foretak og politiske organer.**

2. **BARNEHAGE**
   - **Tema for forvaltningsrevisjon: Ressursbruk, organisering og styring av kommunale barnehager, og kommunalt tilsyn med private barnehager**

3. **PLEIE OG OMSORG**
   - **Gjennomgang av vedtak og rutiner i omsorgstjenesten, med særlig fokus på hjemmetjenesten**

4. **SKOLE OG BARNEHAGE**
   - **Eventuelt tema for forvaltningsrevisjon: Rutiner og regeletterlevelse knyttet til mobbing og det psykososiale miljøet forøvrig**

5. **BARNEVERN**
   - **Vurdering av kvaliteten i barnevernstjenesten (saksbehandlingstid og regeletterlevelse) (det forutsettes at det gjennomføres en ny vurdering av risiko innen barnevern før eventuell igangsetting av prosjektet)**

Avslutning

Basert på den overordnede analysen, la revisjonen frem en anbefaling til forvaltningsrevisjonsprosjekter til kontrollutvalgsmøtet 9. mars 2016. Kontrollutvalget foretok enkelte endringer av innholdet i planen i møtet, og planen i ettertid justert i henhold til utvalgets vedtak. Prosjektene som er foreslått i planen beregnes til å dekke hele ressurstilgangen knyttet til forvaltningsrevisjon i Arendal kommune for inneværende valgperiode. Revisjonen anbefaler kontrollutvalget å be kommunestyret om fullmakt til å gjøre endringer i planperioden.

Arendal 18/3-2016

Camilla N. Eriksrud
Forvaltningsrevisor

Kristian Fjellheim Bakke
Oppdragsansvarlig

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 17/14954-2
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Prosjektplan for selskapskontroll Agder Arbeidsmiljø IKS Arendal

Forslag fra sekretariatet:

Arendal kontrollutvalg ber Aust-Agder Revisjon IKS gjennomføre utvidet selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS i tråd med foreliggende plan for prosjektet.

Prosjektet søkes gjennomført parallelt for alle eierkommunene, men det er ingen forutsetning for bestillingen.

Rapport fra prosjektet forventes til kontrollutvalget våren 2018. Kontrollutvalget ber om å bli holdt orientert ved behov underveis i arbeidet.

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal etter kommuneloven § 77 nr. 5 «påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper mm.». Plan for selskapskontroll baserer seg på en overordnet analyse ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens ulike eierskap.

Arendal bystyre vedtok i sitt møte 8.12.2016 Plan for selskapskontroll 2016-2019, etter innstilling fra kontrollutvalget. Planen består av følgende prosjekt:

a. *Selskapskontroll/forvaltningsrevisjon som tar for seg kommunens eierskap og eierstyring på et overordnet nivå, ikke tilknyttet spesielle selskaper*
b. *Agder Arbeidsmiljø IKS – forvaltningsrevisjon i selskap*
c. *Konsesjonskraft IKS – eierskapskontroll (betinget av at flere eiere er med)*
d. *Etablerersenteret IKS*

Første prosjekt er nå gjennomført, og kontrollutvalget vurderte i sitt møte 27.9.2017 sak 44/17 om de ønsket å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget valgte å beholde Plan for selskapskontroll 2016-2019 slik den var vedtatt, og prosjektplan for neste selskapskontroll ble bestilt. Det er denne prosjektplanen som nå foreligger til behandling, dvs. selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS.

Saksopplysninger:

Lov og forskrift sier ikke noe om hvem som skal utføre selskapskontroll, men Aust-Agder Revisjon IKS er forespurt om å gi et tilbud på gjennomføringen av selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS. I foreliggende plan beskriver revisjonen forslaget til prosjekt. De foreslår at det gjennomføres en (obligatorisk) eierskapskontroll, som består av kontroll av om selskapet driver i samsvar med bystyrets

vedtak og forutsetninger. I tillegg kan selskapskontrollen inneholde en forvaltningsrevisjon. Revisjonen foreslår at prosjektet gjennomføres som en utvidet selskapskontroll, som i tillegg til eierskapskontrollen inneholder en gjennomgang av måloppnåelse og økonomi sett i forhold til deltakernes forutsetninger.

Revisjonen foreslår at følgende problemstillinger blir undersøkt i selskapskontrollen:

1. *Driver Agder Arbeidsmiljø IKS i samsvar med formålet for virksomheten?*
2. *Sikrer Arendal kommune at eierstyring og ledelse i Agder Arbeidsmiljø IKS gjøres i samsvar med føringer og anbefalinger?*

Agder Arbeidsmiljø IKS eies av Arendal kommune (50 %), Aust-Agder fylkeskommune (40 %) og Froland kommune (10 %). Alle eierkommunene har vedtatt selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS i sin Plan for selskapskontroll 2016-2019. Dette vil være en selskapskontroll som det er naturlig å gjennomføre felles for alle eierkommunene. De andre eierkommunene har ennå ikke bestilt prosjektplanen.

I den foreliggende planen er prosjektet anslått til å ha et tidsforbruk på ca. 100 timer. Dersom selskapskontrollen gjennomføres parallelt hos alle eierne, vil prosjektet totalt ta omkring 200 timer.

Vurdering fra sekretariatet:

Kontrollutvalget må selv vurdere om de foreslåtte problemstillingene i prosjektet er i samsvar med hva utvalget ønsker å få vite gjennom selskapskontrollen. Eventuelle ønsker om justeringer bør fremkomme nå før prosjektet igangsettes.

Av kostnadshensyn vil det være fornuftig å etterstrebe at selskapskontrollen blir gjennomført parallelt for alle eierkommunene, i tråd med vedtaket i bystyret om at utvalget vil forsøke å samkjøre selskapskontroller med andre eiere der det er aktuelt. Sekretariatet i de andre eierkommunene er informert om at saken nå legges frem for Arendal kontrollutvalg.

Revisjonen har anslått levering av rapport innen første kvartal 2018. Sekretariatet regner med at rapporten da kan foreligge til behandling i maimøtet 2018 i Arendal kontrollutvalg. Kontrollutvalgene i de andre eierkommunene har møter på omtrent samme tid, noe som vil være en fordel om prosjektene kjøres parallelt. Det er naturlig å be om å bli holdt orientert om arbeidets gang underveis i prosjektet, særlig med tanke på om det blir behov for endringer i problemstillinger eller tidsperspektiv.

Vedlegg:

Prosjektplan selskapskontroll Agder Arbeidsmiljø IKS Arendal

FOR KONTROLLUTVALGET I ARENDAL KOMMUNE.
PROSJEKTPLAN FOR SELSKAPSKONTROLL:

AGDER ARBEIDSMILJØ IKS

AUST-AGDER REVISJON IKS, NOVEMBER 2017

INNLEDNING

Selskapskontroll er hjemlet i kommuneloven § 77 nr. 5 og nærmere omtalt i forskrift for kontrollutvalg kapittel 6 (§§13-15).

Kommuneloven § 77 Kontrollutvalget nr. 5

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunen eller fylkeskommunes interesser i selskaper m.m.

Forskrift om kontrollutvalg § 13 (1) Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Selskapskontrollens innhold er definert i forskriftens § 14, og kan gjennomføres på to forskjellige måter. En *eierskapskontroll* kontrollerer om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. En selskapskontroll kan også gjøres som en mer omfattende *forvaltningsrevisjon*.

Denne prosjektplanen vil beskrive en utvidet selskapskontroll med elementer av forvaltningsrevisjon. Dette innebærer, i tillegg til den obligatoriske eierskapskontrollen, en gjennomgang av måloppnåelse og økonomi sett i forhold til deltakernes forutsetninger. Dette vil blant annet gjelde spørsmål knyttet til kommunens oppfølging av selskapet.

BAKGRUNN

Kontrollutvalget i Arendal kommune vedtok i møte 7.9.2016 sak 34/16 «Plan for selskapskontroll 2016-2019». Planen baseres på en overordnet analyse av kommunens sine eierskap ut ifra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll i kommunen. I følge planen skal en forvaltningsrevisjon av Agder Arbeidsmiljø IKS igangsettes etter en forvaltningsrevisjon om det generelle eierskap og eierstyring i kommunen. Aust-Agder Revisjon IKS leverte forvaltningsrevisjonen «Overordnet eierskap og eierstyring Arendal kommune» i møte 27.9.2017 sak 43/17.

Arendal kontrollutvalg drøftet mulig revisjon av «Plan for selskapskontroll 2016-2019» i møte 27.9.2017 sak 44/17. Kontrollutvalget vedtok følgende: *Kontrollutvalget beholder Plan for selskapskontroll 2016-2019 slik den er vedtatt. Kontrollutvalget ber Aust-Agder Revisjon IKS levere prosjektplan for selskapskontroll i Agder Arbeidsmiljø IKS til neste møte.*

FORMÅL

Formålet med selskapskontrollen er å undersøke og vurdere om Agder Arbeidsmiljø IKS driver etter sitt formål, i samsvar med eierkommunenes vedtak, selskapets vedtekter, samt sentrale lover og regler.

Agder Arbeidsmiljø IKS er et interkommunalt bedriftshelsetjeneste som eies av Aust-Agder fylkeskommune, Arendal kommune og Froland kommune. Agder Arbeidsmiljø IKS er en tjeneste for ansatte, ledere og verneombud/ tillitsvalgte i eierkommunene. Selskapets formål er å skape sunne og trygge arbeidsforhold.

PROBLEMSTILLINGER

Følgende problemstillinger vil bli undersøkt:

1) **Driver Agder Arbeidsmiljø IKS i samsvar med formålet for virksomheten?**
2) **Sikrer Arendal kommune at eierstyring og ledelse i Agder Arbeidsmiljø IKS gjøres i samsvar med føringer og anbefalinger?**

Den første problemstillingen vil ta for seg driften av Agder Arbeidsmiljø IKS, herunder om virksomheten har en hensiktsmessig drift og leverer tjenester som forutsatt. Den andre problemstillingen vil se på kommunens eierstyring, herunder rutiner for kommunikasjon, informasjon og oppfølging.

REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er de krav, normer og/ eller standarder som kommunen skal revideres/ vurderes i forhold til, og som er utledet av autorative kilder. Revisjonskriteriene vil blant annet være:

- Aktuelle lover med forskrifter, som for eksempel kommuneloven.
- Selskapets stiftelsesdokumenter og vedtekter.
- Eierkommunenes vedtak tilknyttet selskapet.
- Styringsdokumenter.
- Administrative retningslinjer og mål.
- Statlige føringer/ veiledere.

GJENNOMFØRING, METODE OG AVGRENSNING

Prosjektet vil gjennomføres av Aust-Agder Revisjon IKS ved jurist og forvaltningsrevisor Camilla Eriksrud, med Kristian Fjellheim Bakke som ansvarlig forvaltningsrevisor.

Det metodiske arbeidet vil være en kombinasjon av ulike tilnærminger: Vi vil gjennom en kvalitativ tilnærming gjennomføre en dokumentanalyse av kommunale styringsdokumenter, rutinebeskrivelser og relevante lover på området. Det vil i tillegg gjennomføres samtaler og intervjuer av nøkkelpersoner tilknyttet selskapet og kommunen som anses å ha kunnskap som kan belyse problemstillingene basert på sine roller, for eksempel daglig leder av selskapet og styrets leder.

RESSURSER OG TIDPLAN

Prosjektet anslås å bli gjennomført og ferdigstilt innen første kvartal 2018. Tidsbruken anslås omkring 100 timer.

Arendal 17. oktober 2017

Ansvarlig forvaltningsrevisor

Kristian Fjellheim Bakke

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 17/14165-1
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Møte- og arbeidsplan 2018 Arendal kontrollutvalg

Forslag fra sekretariatet:

Møte- og arbeidsplan 2018 for Arendal kontrollutvalg godkjennes.

Planen og møtedatoene er veiledende og kontrollutvalget står fritt til å ta opp de saker og avholde de møter utvalget ønsker.

Møtedatoer 2018: Onsdager kl. 09:00.
24.1.2018 – 14.3.2018 – 9.5.2018 – 6.6.2018 – 12.9.2018 – 24.10.2018 – 21.11.2018 – 12.12.2018.

Vedtaket oversendes bystyret til orientering.

Saksopplysninger:

Det nærmer seg nytt år, og det er tid for å utarbeide en møte-/arbeidsplan for kontrollutvalget i Arendal kommune for kommende år. Møteplanen settes i utgangspunktet opp med 8 møter i 2018, i tråd med det som er avtalt med sekretariatet. Det er tatt hensyn til kommunens plan for behandling av årsregnskap 2017 for Arendal kommune.

Kontrollutvalget har møtene sine på onsdager kl. 09:00. Varigheten på møtet bestemmes av saksmengden til møtet og utvalgets behandling av sakene. Møte- og arbeidsplanen er ikke å forstå som en fullstendig presentasjon av alle de oppgaver/saker som kontrollutvalget vil behandle i løpet av året, men legger vekt på de oppgaver som utvalget etter lov og forskrift er pålagt å behandle. Møte-/arbeidsplanen skal legges frem som orienteringssak i bystyret.

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Det vil derfor bli lagt til rette for opplæring og kursvirksomhet for medlemmene i kontrollutvalget. Denne kan skje regionalt (vår- og høstkonferanse i regi av Temark) og/eller gjennom sentrale tilbud. Temark anbefaler at alle medlemmer deltar på den årlige Kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund og/eller Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn i tillegg til Temarks regionale konferanser.

Sekretariatet foreslår følgende veiledende møte-/arbeidsplan 2018 for Arendal kontrollutvalg:

Arendal kontrollutvalg
Møte-/arbeidsplan 2018

Onsdag 24.1.2018 kl. 09:00 – 14:00
- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Oppfølging av tilsyn med arkiv
- Behandling av forvaltningsrevisjonsrapport Styring, organisering og ressursbruk på barnehageområdet
- Bestilling av prosjektplan 3. forvaltningsrevisjonsprosjekt (Pleie om omsorg?)
- Revisors uavhengighet 2018
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

(7.-8.2.2018: Kontrollutvalgskonferanse i regi av Norges Kommunerevisorforbund, Gardermoen)

Onsdag 14.3.2018 kl. 09:00 – 14:00
- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Behandling av prosjektplan for 3. forvaltningsrevisjon (Pleie og omsorg?)
- Årsmelding 2017 fra kontrollutvalget
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

(April 2018: Vårkonferanse i regi av Temark, Agder/Telemark)

Onsdag 9.5.2018 kl. 09:00 – 14:00
- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Årsregnskap 2017 for Arendal kommune, Arendal Havn KF og Arendal Eiendom KF
- Behandling av rapport fra selskapskontroll Agder Arbeidsmiljø IKS
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

(29.-30.5.2018: Fagkonferanse i regi av Forum for kontroll og tilsyn, Tromsø)

Onsdag 6.6.2018 kl. 09:00 – 14:00
- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Orientering om 1. tertial 2018
- Oppfølging av tiltak barnevern
- Bestilling av plan for 3. selskapskontroll (Konsesjonskraft IKS?)
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

Onsdag 12.9.2018 kl. 09:00 – 14:00
- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Behandling av plan for 3. selskapskontroll (Konsesjonskraft IKS?)
- Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2018
- Overordnet revisjonsstrategi 2018
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

Onsdag 24.10.2018 kl. 09:00 – 14:00

- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Orientering om 2. tertial 2018
- Behandling av rapport fra 3. forvaltningsrevisjon (Pleie og omsorg?)
- Bestilling av plan for 4. forvaltningsrevisjon (Skole og barnehage?)
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

(November 2018: Høstkonferanse i regi av Temark, Agder/Telemark)

Onsdag 21.11.2018 kl. 09:00 – 14:00

- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Behandling av plan for 4. forvaltningsrevisjon (Skole og barnehage?)
- Møte-/arbeidsplan 2019 for kontrollutvalget
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

Onsdag 12.12.2018 kl. 09:00 – 14:00

- Godkjenning av innkalling og protokoll
- Orientering om budsjett 2019 for Arendal kommune
- Oppfølging av forvaltningsrevisjonen Styring, organisering og ressursbruk på barnehageområdet
- Orienteringer fra revisor
- Referatsaker
- Eventuelt

Det kan være aktuelt å kalle inn rådmannen (/representanter fra administrasjonen) for å orientere om aktuelle saker/temaer utover de punktene som er nevnt i planen. Vi gjør oppmerksom på at planen er dynamisk, og at enkelte saker kan bli flyttet til et annet møte.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 16/14191-13
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Orienteringer fra revisor 1.11.2017

Forslag fra sekretariatet:
Saken tas til orientering.

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget har et påseansvar for at det blir gjennomført forsvarlig revisjon i Arendal kommune. For å holde utvalget orientert om det pågående revisjonsarbeidet i kommunen, orienterer revisor kontrollutvalget fortløpende gjennom året.

Saksopplysninger:
Revisor orienterer om aktuelle saker i den løpende revisjonen og annet som er aktuelt for kontrollutvalget.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 16/14195-13
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Referatsaker 1.11.2017

Forslag fra sekretariatet:

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger:

1. Behandling i bystyret av saker fra/av særlig betydning for kontrollutvalget:
    a. 28.09.2017: Interpellasjon 4: Status sykehjemsplasser
    b. 26.10.2017:
        i. 17/133 Budsjett 2018/Handlingsprogram 2018-2021 Rådmannens forslag
        ii. 17/136 Generell selskapskontroll – Overordnet eierskap og eierstyring i kommunens selskaper Arendal
2. Oversendelse fra Kristiansand kontrollutvalg vedr. Returkraft AS
3. Henvendelse vedr. tolkning av reguleringsbestemmelser Garthafjorden hytteområde. Anmodning om fornyet behandling.
4. Neste møte

Vedlegg:
Melding om vedtak i Kristiansand kontrollutvalg vedr. Returkraft AS med vedlegg
Tolkning av reguleringsbestemmelser Garthafjorden hytteområde. Anmodning om fornyet behandling.

Benedikte Vonen

Fra:	Alexander Etsy Jensen
Sendt:	9. oktober 2017 14:41
Til:	Benedikte Vonen
Kopi:	Kristian Fjellheim (kristian@aarevisjon.no)
Emne:	VS: Melding om vedtak sak 42/17, Orientering om "rentesaken" - Returkraft AS
Vedlegg:	Saksprotokoll KU-KRS, 21092017, Sak 42-17, Orientering om -rentesaken- - Returkraft AS.pdf; Saksutskrift - Orientering om -rentesaken- - Returkraft AS.pdf; Orientering om rentesaken i Returkraft 15.09.pdf
AppServer:	public360
AppServerName:	Public360
DocumentIsArchived:	0
FileUpdateStatus:	1

Arendal kommune
v/kontrollutvalget

Kopi: Aust-Agder Revisjon IKS

Til deres informasjon så har kontrollutvalget i Kristiansand kommune i møte 21.09.16 behandlet sak 42/17, Orientering om "rentesaken" - Returkraft AS.

Vedlagt følger notat fra revisjonen - Orientering om rentesaken i Returkraft AS, saksutskrift sak 42/17 og saksprotokoll sak 42/17. Kontrollutvalgets innstilling til bystyret fremgår av saksprotokollen som ligger vedlagt.

Da Arendal kommune eksplisitt blir nevnt i kontrollutvalgets innstilling til bystyret i Kristiansand kommune, ser vi det som naturlig å videre bringe denne informasjonen til kontrollutvalget i Arendal kommune som også har fulgt utviklingen i saken.

Med vennlig hilsen

Alexander Etsy Jensen
Rådgiver

Tlf: 91 82 75 45
E-post: alexander.etsy.jensen@temark.no
www.temark.no

Temark
Agder og Telemark Kontrollutvalgssekretariat IKS

Fra: Alexander Etsy Jensen
Sendt: 28. september 2017 10:58
Til: 'postmottak@kristiansand.kommune.no' <postmottak@kristiansand.kommune.no>; 'Anne Lise Holand Aabø' <Anne-Lise.Holand.Aabo@kristiansand.kommune.no>
Kopi: Rådmann Tor Sommerseth <tor.sommerseth@kristiansand.kommune.no>; 'ordforer@kristiansand.kommune.no' <ordforer@kristiansand.kommune.no>; Tor Ole Holbek - Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS (Tor.Ole.Holbek@agderkomrev.no) <Tor.Ole.Holbek@agderkomrev.no>
Emne: Melding om vedtak sak 42/17, Orientering om "rentesaken" - Returkraft AS

Kristiansand kommune
v/bystyret

Kopi: Rådmann, ordfører, formannskapssekretær og revisjonen

Kristiansand kommune – kontrollutvalget behandlet i møte 21.09.16 sak 42/17, Orientering om "rentesaken" - Returkraft AS.

Vi ber med dette om at notat vedr. rentesaken i Returkraft AS legges frem for bystyret med kontrollutvalgets innstilling til bystyret.

Bystyret bes om å rapportere tilbake til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene blir fulgt opp.

Vedlegg:
- Saksprotokoll sak 42/17
- Saksutskrift sak 42/17
- Notat fra revisjonen - Orientering om rentesaken i Returkraft AS

Med vennlig hilsen

Alexander Etsy Jensen
Rådgiver

Tlf: 91 82 75 45
E-post: alexander.etsy.jensen@temark.no
www.temark.no

Temark
Agder og Telemark Kontrollutvalgssekretariat IKS

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 15/15186
Arkivkode
Saksbehandler Alexander Etsy Jensen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	21.09.2017	42/17

Orientering om "rentesaken" - Returkraft AS

Kristiansand kontrollutvalg har handsama saken i møte 21.09.2017 sak 42/17

Møtebehandling
Agder Kommunerevisjon IKS redegjorde for saken i møte.

Votering
Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak
Kontrollutvalget tar revisjonens notat vedr. rentesaken i Returkraft AS til etterretning og oversender notatet til bystyret med følgende forslag til vedtak:

Bystyret tar revisjonens notat vedr. rentesaken i Returkraft AS til etterretning.

Bystyret etterkommer revisjonens følgende anbefalinger:

1. At det startes et arbeid sammen med Arendal kommune og de øvrige eierne i Returkrat AS, for å sikre garantikommunene direkte eierskap i Returkraft AS.
2. I de aksjeselskaper hvor kommunen har direkte eller indirekte eierskap så må man søke å sikre at man ikke har styreleder på gjennomgående representasjon – dvs. at man er styreleder i flere ledd.
3. At det i «Retningslinjer for valgkomiteen i Returkraft AS» tas inn et punkt hvor man vektlegger kompetanse på selvkost i styret.

Bystyret bes om å rapportere tilbake til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene blir fulgt opp.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Saksutskrift

Arkivsak-dok.	15/15186-17
Arkivkode	217
Saksbehandler	Alexander Etsy Jensen

Saksgang	Møtedato	Saksnr
1 Kristiansand kontrollutvalg	21.09.2017	42/17

Orientering om "rentesaken" - Returkraft AS

Forslag fra sekretariatet:

Kontrollutvalget tar revisjonens notat vedr. rentesaken i Returkraft AS til etterretning og oversender notatet til bystyret med følgende forslag til vedtak:

Bystyret tar revisjonens notat vedr. rentesaken i Returkraft AS til etterretning.

Bystyret etterkommer revisjonens følgende anbefalinger:

1. At det startes et arbeid sammen med Arendal kommune og de øvrige eierne i Returkrat AS, for å sikre garantikommunene direkte eierskap i Returkraft AS.
2. I de aksjeselskaper hvor kommunen har direkte eller indirekte eierskap så må man søke å sikre at man ikke har styreleder på gjennomgående representasjon – dvs. at man er styreleder i flere ledd.
3. At det i «Retningslinjer for valgkomiteen i Returkraft AS» tas inn et punkt hvor man vektlegger kompetanse på selvkost i styret.

Bystyret bes om å rapportere tilbake til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene blir fulgt opp.

Bakgrunn for saken:

Følgende fremgår av Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 15 (Fastsettelse av avfallsgebyr for håndtering av husholdningsavfall):

§ 15-3. Fastsettelse av avfallsgebyr

Kommunestyret fastsetter avfallsgebyret. Avfallsgebyret fastsettes slik at det svarer til de totale kostnadene kommunene påføres ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall. Det skal sikres full kostnadsdekning. Kommunen skal ikke ha fortjeneste på slik avfallshåndtering. Kun kostnader ved og inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal inngå i beregningen av avfallsgebyret.

§ 15-6. Kontroll

Kommunerådet, administrasjonssjefen, daglig leder i kommunalt foretak, kontrollutvalget og kommunerevisjonen skal i henhold til gjeldende regler om kontroll av kommunens virksomhet, jf. kommuneloven § 20 nr. 2, § 23 nr. 2, § 71 nr. 2 og kapittel 12, kontrollere at kravene i dette kapittelet overholdes.

På bakgrunn av kontrollutvalgets og revisjonens ansvar jfr. Avfallsforskriften § 15-6 og revisjonens løpende kontroll med selskapet får kontrollutvalget forelagt denne saken som oppfølging av "rentesaken" i Returkraft AS.

Saksopplysninger:

Det fremgår av revisjonens notat at styret i Returkraft har gjennomført en grundig ekstern og intern gjennomgang. Gjennomgangen har resultert i at det er inngått forlik med Nordea. Revisjonen bemerker at Returkraft sin rentestrategi fra 2008-09 ved bruk av fastrente og andre finansielle instrumenter i regnskapet avviker fra selvkostveilederen. Avviket fra selvkostveilederen er imidlertid ikke brudd på lov og forskrift og Klif ga i 2012 Returkraft mulighet til å legge faktisk betalte renter på selvkostområdet. Selskapets valg av fastrente og bruk av faktisk betalt rente i selvkostregnskapet avviker fra selvkostveilederen og har medført en betydelig merkostnad i perioden som nå må dekkes gjennom gebyr til innbyggerne.

Revisjonen viser videre til rapport fra Kluge Advokatfirma AS og vedtak i styret i Returkraft og finner ikke grunnlag for å anbefale kontrollutvalget å granske saken videre. Styret i Returkraft har med hjemmel i aksjelovens bestemmelser fått Kluge Advokatfirma AS til å gjennomføre en vurdering av ansvar i forbindelse med inngåelse av rentederivater. Rapporten konkluderer med at det kan være personer som kan ha opptrådt uaktsomt ved utøvelsen av deres verv i 2008 og 2011 og at det trolig kan etableres et ansvarsgrunnlag. Kluge mener imidlertid at det ikke foreligger et økonomisk tap for selskapet og at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom de ansvarsbetingende handlinger og det påførte økonomiske tap. Kluge konkluderer uansett med at et eventuelt erstatningskrav ville være foreldet. Det fremgår videre at revisjonen mener at saken er tilstrekkelig opplyst og vil ikke anbefale kontrollutvalget å gjøre ytterligere undersøkelser i sakens anledning.

Returkraft AS er med sine tjenester et svært viktig selskap for Kristiansand kommune. Bystyret vedtar hvert år gebyr for husholdningene i Kristiansand, hvor en vesentlig del av gebyret kommer fra Returkraft gjennom Avfall Sør. I dag har Kristiansand indirekte eierskap til Returkraft AS gjennom sitt deleide aksjeselskap Avfall Sør AS. En slik struktur på eierskapet i et aksjeselskap medfører en redusert mulighet for politisk styring og kontroll. Ved et direkte eierskap i Returkraft AS ville kommunalutvalget være mer delaktig i eieroppfølgning i selskapet og en ville oppnå en større grad av politisk styring og kontroll i samsvar med Kristiansand kommunes nye eierskapsmelding og eierberetning. I dag er det også slik at Kristiansand kommune og Arendal kommune har et garantiansvar for Returkraft AS med en opprinnelig ramme på kr 1.430 mill.

På bakgrunn av Returkraft AS sin betydning for tjenester til innbyggerne i Kristiansand, behov for politisk styring og kontroll og det betydelige garantiansvaret som kommunen har, så fremgår det av notatet at revisjonen vil anbefale kontrollutvalget å fatte et vedtak hvor Kristiansand kommune sammen med Arendal kommune og eierselskapene til Returkraft, arbeider frem et forslag til en omstrukturering av eierskapet slik at garantikommunene står som direkte eiere i Returkraft AS.

Det går også frem at revisjonen mener at det vil i fremtiden være svært viktig at styre og styrets medlemmer kjenner til regelverk for selvkost, herunder selvkostveilederen. Det er således viktig at valgkomiteen sikrer at nye styremedlemmer har eller opparbeider seg kunnskap på selvkostområdet.

Det vises for øvrig til vedlagt notat fra revisjonen «Orientering om rentesaken i Returkraft AS».

Agder Kommunerevisjon IKS vil redegjøre for saken i møte.

Vurdering fra sekretariatet:

Sekretariatet slutter seg til revisjonens konklusjon om at saken er tilstrekkelig opplyst og vil ikke anbefale kontrollutvalget å gjøre ytterligere undersøkelser i sakens anledning. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fremme revisjonens anbefalinger for bystyret slik de foreligger.

Vedlegg:

- Notat fra revisjonen - Orientering om rentesaken i Returkraft AS
- Rapport fra PwC av 31.10.16
- Rapport fra Kluge Advokatfirma AS av 06.06.17

Kristiansand kontrollutvalg har behandlet saken i møte 21.09.2017 sak 42/17

Møtebehandling

Agder Kommunerevisjon IKS redegjorde for saken i møte.

Votering

Enstemmig for forslag til vedtak.

Vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens notat vedr. rentesaken i Returkraft AS til etterretning og oversender notatet til bystyret med følgende forslag til vedtak:

Bystyret tar revisjonens notat vedr. rentesaken i Returkraft AS til etterretning.

Bystyret etterkommer revisjonens følgende anbefalinger:

1. At det startes et arbeid sammen med Arendal kommune og de øvrige eierne i Returkrat AS, for å sikre garantikommunene direkte eierskap i Returkraft AS.
2. I de aksjeselskaper hvor kommunen har direkte eller indirekte eierskap så må man søke å sikre at man ikke har styreleder på gjennomgående representasjon – dvs. at man er styreleder i flere ledd.
3. At det i «Retningslinjer for valgkomiteen i Returkraft AS» tas inn et punkt hvor man vektlegger kompetanse på selvkost i styret.

Bystyret bes om å rapportere tilbake til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene blir fulgt opp.

RETT UTSKRIFT
DATO 28.september.2017

Agder Kommunerevisjon

14.09.17

Til
Kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Dato:
21.09.17

Orientering om «rentesaken» ved Returkraft AS

Høsten 2016 engasjerte Returkraft AS, PricewaterhouseCoopers AS (PwC) til å bistå med innspill til en revidert rentestrategi for selskapet. I forbindelse med arbeid med revidert rentestrategi ble PwC oppmerksomme på at enkelte av renteavtalene ikke var avtaler som er vanlige å benytte i rentesikring. Ved gjennomgang av årsregnskapet for 2015 ble det avdekket at inntektsføring på selvkostområdet ikke var gjort i samsvar med god regnskapsskikk, denne praksis hadde selskapet hatt i alle år. Feilen innebar at en årlig viste feil resultat, men selvkostfondet var korrekt medtatt i balansen.

Oppsummering og konklusjon fra PwC sin gjennomgang er at flere av rentebytteavtalene ikke tilfredsstiller grunnleggende krav til økonomisk sikring, og dermed heller ikke oppfylte kravene til regnskapsmessig sikring. De inngåtte avtalene har for det alt vesentlige sikret Nordea og ikke Returkraft. Da en ikke oppfylte kravene til regnskapsmessig sikring skulle den negative verdiutvikling på avtalene vært kostnadsført løpende og vist som gjeld i balansen. PwC anfører at feilene er vesentlige fordi beløpene er store, resultatvirkningen det enkelte år potensielt betydelige og regnskapsføringen reflekterer ikke at det var manglende økonomisk sikring, men en aktiv posisjonering i forhold til eget syn på renteutvikling. Ved å behandle dette som sikring i årsregnskapet fikk leserne av regnskapet en oppfatning av at selskapet var sikret mot renteøkning, noe det i stor utstrekning ikke har vært.

Kontrollutvalget ble orientert i møte av 09.02.17 og fattet følgende vedtak i saken;

Kontrollutvalget fremmer følgende oversendelsesforslag til bystyret:
Kontrollutvalget anmoder bystyre om å igangsette en uavhengig gjennomgang/granskning av forholdene knyttet til rentekontraktene (sikringskontrakter) som er inngått av styret i Returkraft AS.
Kontrollutvalget anmoder bystyret om å etterkomme revisjonens følgende to anbefalinger:
- *Revisjonen vil anbefale at man kun bruker flytende rente på selvkostområdet.*
- *Revisjonen vil anbefale at Kristiansand og Arendal (garantist kommunene) er medvirkende i den videre prosessen mot de eksterne rådgiverne.*

Agder Kommunerevisjon IKS
Postadr.: Postboks 417 Lund
4604 Kristiansand
Hovedktr. Tollbodgata 37
Org.nr. 987 183 918

E-post: post@agderkomrev.no
Hjemmeside: www.agderkomrev.no
Telefon Kr.sand: 38 07 27 00
Telefon Evje: 977 60 455

Avd. Setesdal
Kasernevegen 19
4735 Evje

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Kontrollutvalget ber revisjonen arbeide videre med saken og fortløpende melde tilbake til kontrollutvalget.

Bystyret ble orientert og fattet følgende vedtak i møte av 01.03.17 (sak 34/17);

1. Bystyret ser med stort alvor på selskapets utfordringer som følge av tidligere inngåtte renteavtaler med Nordea.
2. Bystyret anbefaler Returkraft AS å kun bruke flytende rente på selvkostområdet.
3. Bystyret avventer den dokumentgjennomgang styret nå gjennomfører, samt øvrige tiltak styret vurderer, før det vurderes igangsatt granskning av selskapet. Bystyret forutsetter at selskapets eiere og garantikommuner holdes løpende orientert om styrets arbeid.
4. Bystyret ber administrasjonen om å melde tilbake resultater fra prosessen i egen sak eller som del av 1. tertial rapport.
(49/2)
51 av 53 repr tilstede.

Styret i Returkraft har våren 2017 i samsvar med aksjelovens bestemmelser (styrets undersøkelse og tilsynsansvar) bedt Kluge Advokatfirma AS (Kluge) om en gjennomgang av hvorvidt tidligere styremedlemmer og tidligere daglig leder, samt nåværende daglige leder har opptrådt erstatningsbetingende i forbindelse med inngåelse av ulike rentederivatavtaler med Nordea Bank Finland Plc (Nordea) i perioden fra 2008-2011.

Returkraft fremsatte den 3.mars 2017 søksmålsvarsel mot Nordea. Søksmålsvarselet ble besvart av Nordea i brev av 31.mars 2017, der ansvar ble bestridt på flere grunnlag. Prosessen har blitt løst gjennom avtale/forlik, hvor Returkraft mottar ca 10 MNOK[1].

Kluge har i rapport av 06.06.17 gjennomført en grundig undersøkelse for å vurdere om tidligere styremedlemmer og tidligere/nåværende daglig leder har opptrådt erstatningsbetingende. Et krav mot styremedlemmer eller daglig leder kan fremmes av selskapet selv, aksjonærer eller andre. Det er generalforsamlingen i Returkraft som avgjør om erstatningskrav på selskapets vegne skal reises. For øvrig kan krav mot styremedlemmer/daglig leder fremmes av aksjonærer eller andre[2].

Advokatfirma Kluge konkluderer med at styreledere/daglig ledere kan ha opptrådt uaktsomt ved utøvelse av deres verv i henholdsvis 2008 og 2011. Trolig kan det dermed etableres et ansvarsgrunnlag i den forbindelse. Kluge konkluderer imidlertid med at det ikke foreligger et økonomisk tap for Returkraft (selvkost betales av innbyggerne) og heller ikke noen adekvat årsakssammenheng mellom de ansvarsbetingende handlinger og det økonomiske tap. Kluge konkluderer med at vilkårene for å gjøre erstatningskrav gjeldende ikke er oppfylt til tross for at det foreligger et ansvarsgrunnlag. Uansett konkluderer Kluge med at et erstatningskrav nå ville vært foreldet.

[1] Forliksavtale pkt 1 og 2 hvor nettoeffekt utgjør 10 MNOK – gjennom reduserte renter og bortfall av gebyr i fremtiden.
[2] Andre vil i hovedsak være tapslidende kreditorer

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Styret i Returkraft har behandlet «rentesaken» i møte den 13.06.17. Styret har foretatt undersøkelser mht til både eksterne og interne ansvarsforhold. Styret har på bakgrunn av undersøkelsene fattet følgende vedtak;

1. *Gjennom de interne undersøkelser som er foretatt i rentesaken, finner styret at selskapets tidligere styrer, administrasjonen og revisor/rådgiver ikke har gjort seg tilstrekkelig kjent med alle formelle og praktiske sider ved de ulike renteavtaler som er inngått.*

2. *Gjennomføringsmodell for renteslutninger og bruk av avanserte finansielle instrumenter har ikke vært gjort i henhold til vedtatt rentestrategi.*

3. *Verken detaljer eller helhet i selvkostregelverket har vært tilstrekkelig kjent eller hensyntatt i grunnlaget for valg av rentestrategi.*

4. *Selv om selskapets tidligere styrer og administrasjon kan klandres for utilstrekkelig kjennskap til grunnlag for punktene 1-3 ovenfor, vil ikke styret anbefale overfor generalforsamlingen at det fremmes erstatningskrav mot noen av disse. Kluge hevder i sin rapport at det for det første vil være vanskelig å formelt påvise noe økonomisk tap som følge av de handlinger selskapets representanter har besluttet og gjennomført, og for det andre at et eventuelt rettslig krav uansett vil være foreldet. Videre legger styret vekt på at, gitt svært urolige rammebetingelser ved selskapets oppstart, både i kontraktsmarked for bygg og etter finanskrisen i 2008, har motivet for handlingene vært til selskapets beste fra selskapets representanter.*

5. *Selskapets nåværende daglige leder kom inn i selskapet etter at rentestrategi, gjennomføringsmodell og de fleste finansforretningene hadde blitt vedtatt og gjennomført. At ytterligere to handler ble gjennomført i tråd med tidligere strategi og praksis, er fortsatt uheldig, men ikke klanderverdig på en måte som gir grunnlag for særlige sanksjoner.*

6. *Styret finner grunn til å klandre EY for den rådgivning som ble gitt knyttet til etableringen av selskapets rentestrategi i 2008-09, de råd som ble gitt i tilknytning til gjennomføringsmodell ved kjøp av avanserte finansielle produkter, samt det revisjonsarbeid som ble utført for årene 2010-15. Styret antar imidlertid (ref. Kluge) at et eventuelt erstatningsansvar knyttet til rådgivningen i 2008-09 vil være foreldet, og at man vanskelig kan påvise noe tap som følge av de revisjonshandlinger som senere ble utført. Styret beslutter derfor å ikke forfølge saken.*

7. *Styret finner grunn til å klandre Nordea for utilstrekkelig rådgivning/fraråding for finansiell gjennomføringsmodell av vedtatt rentestrategi. Styret antar imidlertid (ref. Kluge) at et rettslig krav vil være foreldet, og at det uansett knytter seg tvil til om det kan konstateres noe direkte økonomisk tap som følge av rådgivningen. Styret har derfor forhandlet om et forlik med Nordea. Det fremlagte forslag til avtale om forlik ble gjennomgått og godkjent. Det fremgår av forliket at Returkraft frafaller alle rettslige krav selskapet måtte ha ovenfor Nordea, ut over det forliket i seg selv innebærer.*

8. *Samlet sett er det styrets oppfatning at saken er tilstrekkelig opplyst og belyst gjennom den behandling den nå har fått. Styret vil derfor ikke selv igangsette, eller anbefale andre kompetente organer å igangsette, ytterligere undersøkelser eller gjennomføre andre tiltak enn de som her er beskrevet.*

Returkraft innkalte til ekstraordinær generalforsamling 26.06.17, hvor man utfra dagsorden skulle ta stilling til om erstatningskrav skulle fremmes i rentesaken. Protokoll fra ekstraordinær generalforsamling sier følgende;

«Styreleder orienterte om de undersøkelser og vedtak styret har foretatt i den såkalte rentesaken, med henvisning til granskingsrapport fra advokatfirma Kluge og styreprotokollen fra 13.06.2017. Styreleder orienterte også om at Kristiansand kommune, etter at innkallingen til GF var sendt ut, har bedt om at sluttbehandling av saken utsettes i påvente av at Kristiansand bystyre kan bli orientert om saken.

Vedtak;

1. *Generalforsamlingen tar styreleders redegjørelse til orientering*
2. *Etter henstilling fra styret i Avfall Sør utsettes avgjørelsen i saken om eventuelle interne ansvarsforhold i påvente av at Kristiansand bystyre orienteres i tråd med bystyrevedtak av 01.mars 2017.*

Oppsummering og anbefaling;
Styret i Returkraft har gjennomført en grundig ekstern og intern gjennomgang. Gjennomgangen har resultert i at det er inngått forlik med Nordea. Vi bemerker at Returkraft sin rentestrategi fra 2008-09 ved bruk av fastrente og andre finansielle instrumenter i regnskapet avviker fra selvkostveilederen. Avviket fra selvkostveilederen er imidlertid ikke brudd på lov og forskrift og Klif ga i 2012 Returkraft mulighet til å legge faktisk betalte renter på selvkostområdet. Selskapets valg av fastrente og bruk av faktisk betalt rente i selvkostregnskapet avviker fra selvkostveilederen og har medført en betydelig merkostnad i perioden som nå må dekkes gjennom gebyr til innbyggerne[3].

Revisjonen viser til rapport fra Kluge Advokatfirma AS og vedtak i styret i Returkraft og finner ikke grunnlag for å anbefale kontrollutvalget å granske saken videre. Styret i Returkraft har med hjemmel i aksjelovens bestemmelser fått Kluge Advokatfirma AS til å gjennomføre en vurdering av ansvar i forbindelse med inngåelse av rentederivater. Rapporten konkluderer med at det kan være personer som kan ha opptrådt uaktsomt ved utøvelsen av deres verv i 2008 og 2011 og at det trolig kan etableres et ansvarsgrunnlag. Kluge mener imidlertid at det ikke foreligger et økonomisk tap for selskapet og at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom de ansvarsbetingende handlinger og det påførte økonomiske tap. Kluge konkluderer uansett med at et eventuelt erstatningskrav ville være foreldet. Revisjonen mener at saken er tilstrekkelig opplyst og vil ikke anbefale kontrollutvalget å gjøre ytterligere undersøkelser i sakens anledning.

Returkraft AS er med sine tjenester et svært viktig selskap for Kristiansand kommune. Bystyret vedtar hvert år gebyr for husholdningene i Kristiansand, hvor en

[3] De inngåtte multikansellerbare avtalene har på grunn av periodens renteutvikling medført noe besparelse for selskapet sett i forhold til ordinære fastrenteavtaler.

vesentlig del av gebyret kommer fra Returkraft gjennom Avfall Sør. I dag har Kristiansand indirekte eierskap til Returkraft AS gjennom sitt deleiet aksjeselskap Avfall Sør AS. En slik struktur på eierskapet i et aksjeselskap medfører en redusert mulighet for politisk styring og kontroll. Ved et direkte eierskap i Returkraft AS ville kommunalutvalget være mer delaktig i eieroppfølgning i selskapet og en ville oppnå en større grad av politisk styring og kontroll i samsvar med Kristiansand kommunes nye eierskapsmelding og eierberetning. I dag er det også slik at Kristiansand kommune og Arendal kommune har et garantiansvar for Returkraft AS med en opprinnelig ramme på kr 1.430 mill kr.

På bakgrunn av Returkraft AS sin betydning for tjenester til innbyggerne i Kristiansand, behov for politisk styring og kontroll og det betydelige garantiansvaret som kommunen har, så vil revisjonen anbefale kontrollutvalget å fatte et vedtak hvor Kristiansand kommune sammen med Arendal kommune og eierselskapene til Returkraft, arbeider frem et forslag til en omstrukturering av eierskapet slik at garantikommunene står som direkte eiere i Returkraft AS.

Det vil i fremtiden være svært viktig at styre og styrets medlemmer kjenner til regelverk for selvkost, herunder selvkostveilederen. Det er således viktig at valgkomiteen sikrer at nye styremedlemmer har eller opparbeider seg kunnskap på selvkostområdet.

Revisjonen vil konkret anbefale følgende forslag til vedtak:

1. Revisjonen anbefaler at det startes et arbeid sammen med Arendal kommune og de øvrige eierne i Returkraft, for å sikre garantikommunene direkte eierskap i Returkraft AS
2. I de aksjeselskaper hvor kommunen har direkte eller indirekte eierskap så må man søke å sikre at man ikke har styreleder på gjennomgående representasjon – dvs at man er styreleder i flere ledd.
3. Revisjonen vil anbefale at det i «Retningslinjer for valgkomiteen i Returkraft» tas inn et punkt hvor man vektlegger kompetanse på selvkost i styret.

Tor Ole Holbek
Revisjonssjef

Monica Harsvik Smith-Tønnessen
Ass.revisjonssjef

2 vedlegg

- Rapport fra PwC av 31.10.16 (vedlegg 1)
- Rapport fra Kluge Advokatfirma AS av 06.06.17 (vedlegg 2)

Else Egeland Ramstad og Tore Ramstad,
Brones 9H,
4818 Færvik, mob. 90177352/91543604, e-post: toreramstad@gmail.com

Arendal kommunes kontrollutvalg 10.10.2017
Postboks 4
3833 Bø i Telemark,

Tolkning av reguleringsbestemmelser – Garthafjorden hytteområde, sak 31/17. Anmodning om fornyet behandling.

Vi viser til tidligere innsendte dokumenter til Kontrollutvalgets møte den 14.06.2017, sak 31/17. Vi er redd vårt hovedanliggende i saken druknet i mengden av dokumenter og derved ga et uklart bilde av saken. Dette beklager vi i tilfelle på det sterkeste.

Vårt hovedanliggende.

Vårt hovedanliggende er å få Kontrollutvalgets vurdering av Arendal kommunes lovforståelse i sentrale deler av friluftsloven mv.

Vi antar at en av Kontrollutvalgets hovedfunksjoner er å se til at forvaltningen følger lover og forskrifter og antar videre at dette også omfatter en plikt til å reagere dersom innbyggerne skulle bli utsatt for lovbrudd og myndighetsmisbruk.

Kontrollutvalgets konklusjon datert 21.06.2017 var:

> «Kontrollutvalget velger ikke å behandle saken, på grunnlag av at utvalget ikke er klageinstans og ikke fatter vedtak i enkeltsaker.»

På bakgrunn av dette anfører rådmannen i Arendal kommune, v/ Trond S. Berg, den 22.06.2017 bl.a.:

> «Dere er orientert om kontrollutvalgets vedtak, hvor det enstemmig ble vedtatt at saken ikke skulle behandles, jfr. brev fra kontrollutvalget til dere av 21/6-17. Kontrollutvalgets avgjørelse innebærer at rådmannens beslutning av 18/2-17 om at saken er avsluttet i kommunen opprettholdes. Det kan ikke påregnes at nye henvendelser om samme sak vil bli besvart fra kommunen» (vedlegg 1).

Til Kontrollutvalgets konklusjon: «Kontrollutvalget velger ikke å behandle saken, på grunnlag av at utvalget ikke er klageinstans og ikke fatter vedtak i enkeltsaker.»

Kommunen har ikke fattet vedtak i saken, kun avgitt uttalelser. Vår henvendelse til Kontrollutvalget var ikke ment som en «klage» og vi beklager om saksfremstillingen kan ha gitt dette inntrykket.

Generell betydning.

Ferdsel og opphold i utmark, premisser for vurdering innmark/ utmark og iverksettelse av

vedtatte reguleringsplaner angår de fleste av kommunens innbyggere direkte. Det er derfor imperativt at kommunen har en klar oppfatning om hvordan lov og forskrift er å forstå.

En rekke saksbehandlere har vært involvert opp gjennom årene. Spørsmål om lov- og forskriftsforståelse omfatter (minst?) to jurister. Dette er tilleggsmomenter som taler for at våre henvendelser ikke må oppfattes som en «klage» i en «enkeltsak».

Ut fra dette ber vi om at Kontrollutvalget ikke ser dette som «klage» i en «enkeltsak».

Status per ultimo september 2017, altså etter at Arendal kommune har avsluttet saken, er i hovedsak som følger:

- Vår Hovedkommentar av 28.04.2017 til Arendal kommunes saksbehandling, med særlig henblikk på kommunens lov- og forskriftsforståelse slik dette fremgår i uttalelser av 31.03.2011 (Thomassen), 29.06.2015 og 18.01.2017 (Berg), er ikke imøtegått på noe punkt. Vi kjenner ikke til om denne i det hele tatt er vurdert av kommunen (vedlegg 2).

- Vårt forslag til Tolkning av reguleringsbestemmelser, utarbeidet i samråd med Norgeshytteforbund, er, oss bekjent, ikke vurdert (vedlegg 3).

- Ulovlig tinglyst privatrettslig avtale som omfatter deler av et utmark/friluftsområde er ikke slettet.

- Uttalelse fra kommunen vedrørende utmark/innmark-status for 61/121 er ikke avgitt.

- Sti, innregulert og belagt med rekkefølgekrav (lik andre stier innenfor planområdet) mellom 61/121 og 61/88, og som bla. skulle gi allmennheten tilgang til et friluftsområde, er ikke opparbeidet.

- Omlag 10 års skriftlig saksbehandling med meningsløs ressursøding, har ikke ført til noen som helst praktiske resultater.

- Et varsel om at det ville bli krevd refusjon for utgifter til nødvendig juridisk bistand v/ Norges hytteforbund, ca. 35 000 kr, ble summarisk avslått før formelt krav var innsendt (!). Krav fremmet senere er ikke besvart.

Dette er altså status i det rådmannen ved sin fremste formelle juridiske kompetanse ser saken ferdig behandlet. Norges hytteforbund har imidlertid karakterisert Arendal kommunes saksbehandling som følger:

> *«Arendal kommune har opptrådt ubegripelig klønete i denne saken, og (..) kommunens argumenter og konklusjon synes basert på juridisk uforstand og mangel på et minimum av kløkt i sin forvaltningsutøvelse».*

Dette er sterke ord fra en av kanskje landets fremste spesialister på området. Vi vil unnlate å kommentere kommunens saksbehandling, kun antyde at andre forhold enn «juridisk uforstand» selvsagt kan ligge bak, noe Kontrollutvalget antas å ville kunne se.

Senere henvendelser, nye momenter.

Etter råd fra annet høykompetent hold har vi, etter Kontrollutvalgets uttalelse av 21.06.2017 og rådmannens sluttanførsel av 22.06.2017, på nytt stilt krav til Arendal kommune om at kommunen avgir uttalelse vedrørende innmark/utmark-status for 61/121 (vedlegg 4). Krav er i tillegg igjen stilt om at sti må opparbeides iht. vedtatt reguleringsplan (vedlegg 5). Fra samme hold fikk vi bistand til formulering av disse to henvendelsene.

Ferdsel i Innmark/utmark.

Kommunen har i en rekke skriv gitt utrykk for sin lovforståelse. Vi viser her kun til brev fra T. S. Berg til utbygger Willy Oland av 19.05.2016 (vedlegg 6) og våre vurderinger adressert direkte til ordføreren av 22.06.2016 (vedlegg 7). Bergs lovforståelse synes fulgt av andre saksbehandlere og antas derved ikke kun å gjelde en «enkeltsak».

Vi ber Kontrollutvalget vurdere om rådmannens lov- og forskriftsforståelse er i samsvar med lovens bestemmelser og rettspraksis?

Premisser for vurdering utmark/innmark.

Ved sin vurdering av utmark/innmark vedrørende 61/121 angir rådmannen i uttalelse av 18.01.2017 en rekke mål og forutsetninger (vedlegg 8, side 3). Våre synspunkter er bla. angitt i vår Hovedkommentar (vedlegg 2, ss 9,10).

(På møtet i Kontrollutvalget den 14.06.2017 gjentok saksbehandler Trond S. Berg på vegne av rådmannen, muntlig sine premisser for innmark/utmark-vurderingen, uten at Kontrollutvalget reagerte. Dette kan tyde på at Kontrollutvalget slutter seg til rådmannens tolkning – vennligst i så fall bekreft).

Vi ber Kontrollutvalget vurdere om rådmannens lovforståelse er i samsvar med friluftslovens bestemmelser og rettspraksis?

Reguleringsbestemmelser.

Sti som bla. skulle gi allmennheten tilgang til et friluftsområde, er ikke opparbeidet. Spørsmålet har vært skriftlig reist av oss anslagsvis hvert år gjennom 9 år. Rådmannen v/Berg unngår stort sett spørsmålet konsekvent. Der rådmannen v/Berg tidligere har streifet sti-spørsmålet, dokumenterer han at han misoppfatter reguleringsbestemmelsene (vedlegg 2, ss 8-10).
(I sin udaterte kommentar til Kontrollutvalgets møte den 14.06.2017, forholdt Berg seg ikke til lov og forskrift, men til en gammel uttalelse fra lokal hytteierforening - uten at det førte til reaksjon fra Kontrollutvalget.)

Vi ber Kontrollutvalget vurdere på generelt grunnlag hvilke fullmakter rådmannen har for å hindre iverksettelse av viktig del av en vedtatt reguleringsplan.

Systemsvikt.

Denne saken har gått frem og tilbake skriftlig i 9 år. Klare beslutninger og oppfølging har uteblitt. Ingen klare pålegg er gitt. Praktiske resultater er derved, som nevnt, fullstendig fraværende.

Vi ber Kontrollutvalget vurdere om dette kan indikere at kommunen er belemret med alvorlig systemsvikt, også relatert til forvaltningsloven mv.

Jur. seniorrådgiver Ingunn Kilen Thomassen anfører i e-post til oss av 16.08.2017 at henvendelsene (jf. vedlegg 4 & 5) vil bli besvart av «de som har ansvar for de ulike fagområdene». Siden vi ikke hørte noe fra de to instansene, har vi i e-post av 11.09.2017 og 20.09.2017 til Thomassen bedt om en orientering om hvor saken sto. Heller ikke Thomassen besvarer nå våre henvendelser. Vi antar dette har sin bakgrunn i Bergs skriv av 22.06.2017.

Når saken nå stoppes, med skandaløs slutt-status som angitt ovenfor, er saken selvsagt på ingen måte ført til tilfredsstillende avslutning. I denne situasjonen gjennomfører Arendal kommune en regelrett boikott. Dette oppfatter vi som alvorlig myndighetsmisbruk.

Lederansvar.

Kommunens øverste ledelse - ordfører, rådmann og etterhvert en kommunalsjef - har siden mars 2013 vært orientert ved direkte henvendelser om at saken etter vårt syn var belemret med alvorlige problemer relatert til saksbehandlingen, uten at man har sett behov for kvalitetssikring – saken har konsekvent kun vært tilbakesendt Berg. Enhver seriøs instans vil ellers se kvalitetssikring ikke bare som ønskelig, men helt nødvendig for å sikre forsvarlighet.

Vi ber Kontrollutvalget se på ansvarsforhold relatert til kommunens øverste ledelse.

Konklusjon.

I det vi viser til vår Hovedkommentarer i sin helhet (vedlegg 2), og av hensyn til sakens eventuelle videre gang, tillater vi oss å be Kontrollutvalget gi begrunnede vurderinger av *alle* forhold vi tar opp her, eventuelt ta initiativ til at saken underkastes:

Full, uhildet, kvalifisert gjennomgang.

Ut fra det foregående ser vi det som nødvendig at slik kompetanse innhentes eksternt.

Det kan selvsagt etter hvert også bli nødvendig med gjennomgang av en rekke lignende saker tidligere behandlet av Arendal kommune.

Vi imøteser Kontrollutvalgets revurdering og stiller gjerne til et møte, om ønskelig.

Hilsen,

Else Egeland Ramstad og Tore Ramstad.

8 vedlegg

Kopi: Ordføreren i Arendal
Aust-Agder fylke
Norges hytteforbund

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 15/16251-37
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Oppfølging av bystyrets vedtak om tiltak i barnevernet

Forslag fra sekretariatet:

Redegjørelsen tas til orientering. Kontrollutvalget kommer tilbake med forespørsel om ny orientering våren 2018.

Bakgrunn for saken:

Barnevernet i Arendal kommune hadde store utfordringer med arbeidsmiljøet gjennom 2014-2016, og dette er en oppfølging av tidligere behandlinger i kontrollutvalget, gjennomførte undersøkelser og bystyrets vedtak av 27.10.2016 sak 158/16 På vei mot en offensiv og kompetent barneverntjeneste til beste for barna i Arendal kommune. Følgende vedtak ble fattet:

1. *Ekstern bistand brukes i første fase av videre arbeid med mål- og kulturutvikling i barneverntjenesten. Estimert kostnad er kr 200 000.*
2. *Barn og unges stemme tas aktivt med inn i utviklingen av barneverntjenesten i Arendal.*
3. *Bystyret ber rådmannen innarbeide oppbemanning av barneverntjenesten i budsjett 2017/HP 2017-2020, som skissert i tertial 1 2016.*
4. *Retningslinjer for oppfølging av barn og unge som opplever at de ikke har blitt ivaretatt utarbeides og følges.*
5. *Rådmannen igangsetter ekstern evaluering av tiltakspakke barnevern våren 2019.*
6. *Barnevernet må sørge for å ha flerkulturell kompetanse.*
   Barnevernet må jobbe aktivt med forebyggende arbeid mot minoritetsspråklige familier.
7. *Styringsgruppa avslutter sitt arbeid ved årsskiftet.*
8. *Administrasjonsutvalget og komite for helse, omsorg og levekår holdes oppdatert i hvert møte hele 2017.*
9. *Rådmannen bes rapportere jevnlig på gjennomføring og effekt av de vedtatte tiltakene til kontrollutvalget.*

Denne saken er knyttet til punkt 9 i bystyrets vedtak.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget hadde orienteringer i denne saken i de fleste av sine møter en lang periode, men da bystyret tok over saken og den tetteste oppfølgingen ble lagt til administrasjonsutvalget og komite for helse, omsorg og levekår, var det naturlig å redusere omfanget av rapporteringer til kontrollutvalget. For å

ivareta sin rolle og oppfylle punkt 9 i bystyrets vedtak, er det nå tid for en oppdatering av kontrollutvalget i saken, med fokus på gjennomføring og effekt av de vedtatte tiltakene.

I tillegg til dette er det aktuelt å ta opp spørsmål som bl.a.:

- Budsjettoverskridelser og utfordringer i barneverntjenesten omtalt i kommunens tertialrapport pr. 2. tertial 2018
- Tilsyn fra Arbeidstilsynet i 2017 og barneverntjenestens oppfølging av disse

Barnevernleder Iris Anette Olsen vil stille i møtet og orientere i saken.

Temark

Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS

Arkivsak-dok. 16/14315-13
Saksbehandler Benedikte Muruvik Vonen

Saksgang	Møtedato
Arendal kontrollutvalg	01.11.2017

Eventuelt 1.11.2017